

Cròniques del front

En Massuet, de Les Franqueses

Aquest nom segurament no us dirà res. El buscareu per tot, dins la vostra imaginació, i no recordareu haver-lo sentit mai. Jo us puc dir: — No el busqueu entre les persones il·lustres; no el busqueu entre la gent de fama; no el busqueu en lloc, perquè ningú no us en sabrà donar raó.

Ara, que jo us en diré quelcom d'En Massuet. En Massuet és el milicià més insignificant del front, i com que totes les coses petites tenen els seus punts interessants, acabem per remarcar que En Massuet és un personatge que no podia mancar de cap manera al front; és un tipus pintoresc que fa la guerra...

Ell és el que porta el correu des de la trinxera al primer lloc de la reraguarda, amb la seva «moto», que malgrat el soroll de ferramenta i que més d'un cop ha perdut alguns dels seus caragols vitals, encara marxa botint d'ací d'allà com un cavall desbocat.

No acaba ací la destresa d'En Massuet; ell seriosament explica que nasqué en un dia assenyalat, i per això té un do especial atorgat segurament pels déus de l'Olimp. Aquest do li permet trobar aigua allà on no n'hi ha. Per a fer aquests experiments científics, En Massuet, es val d'un talismà màgic, com no podia fallar, i aquest és un rellotge d'aquells «a tant el quilo», que ell un dia d'inspiració el va desmuntar... i el va tornar a muntar.

Aquest rellotge fa com els embriacs quan passen davant la taverna i l'instint els guia allà forçosament: i el rellotge fa el mateix, sinó que ho demostra bellugant-se.

Ningú no vol creure en el poder màgic del rellotge, però jo sí que hi crec, perquè haver sostingut una operació com la que va sostenir el malaurat rellotge i encara seguir marcant les hores, es necessita ésser sobrenatural per força!

Malgrat les habilitats que he esmentat, En Massuet és un xicot molt modest i mai no s'enfada.

quest cas també és ben manifesta. Mentre ells s'entreguen a aquestes orgies de destrucció i vandalisme, la nostra aviació no bombardeja altres edificis més que els de les casernes, aeròdroms i esglésies.

Encara que hi ha companys que com a rèplica a l'actuació dels bàrbars demanen repressàlies, si nosaltres podessim fer-nos

Això fa que tothom tingui simpatia per ell. Amb el seu posat de taujà i mirada de tant-me-fa, va fent la viu viu picant d'ací i d'allà. Però ell tot ho fa inconscientment.

Quants n'hi ha a les ciutats que amb el mateix posat i amb el mateix fer, amaguen dintre seu la hipocresia més gran del món!

El vellet

Era una nit dolenta de debò. El vent xiulava a frec de terra, fuetejant els arbres i fent esllaviçar còdols barrancs avall. La fosca feia basarda, i ni un llum s'albirava en lloc. Apart dels murmurs del vent, es sentien infinitat de sorolls indestriables. Hom hauria dit que un gran exèrcit avançava per planúries i muntanyes silenciosament... De tant en tant, al lluny, un llampec terrible esquinçava les tenebres de la nit i un estampit espaordidor ressonava per les valls. Era una bateria enemiga que feia foc, creient atemoritzar així les forces lleials, concentrades en un petit poblet.

El petit poblet era d'aspecte miserable, característic del país; les cases de pedres i fang. Les portes, però, eren sempre obertes als visitants.

En una de les cases, potser la més miserable de totes, s'entrellucava una esclatxa de claror. Prop d'una llar, arrupit vora el foc, es veia la figura venerable d'un vellet. Un tascó encès crepitava i les guspires que voleïaven il·luminaven la seva faç esgrogueïda i els seus cabells blanquíssims. La resta de l'habitació estava en ombres.

El vellet tenia el cap amagat entre les mans i el seu cos encorbat era sotraguejat per un plor concentrat.

Prou volia fer el cor fort, el bon vellet; mes no podia! Tants anys que feia que no havien brollat llàgrimes dels seus ulls!

El pobre vellet cavil·lava. En la seva imaginació, com el cinema en el llenç, revivia els dies passats. Recordava la seva vida, curulla de penyalitats; sempre ajupit treballant de cap a la terra, i quan, cansat es redreçava per a reposar, s'havia de tornar a ajupir per a saludar el seu amo i senyor que, sense ni mirar-lo, passava...

Quan s'enterà de les incidències d'aquesta gran revolució, tot ell s'emocionà.

escoltar, demanariem que no s'alterés aquesta conducta emprada fins avui i que sigui el món sencer qui vegi la gran diferència que va d'uns i altres.

RAMON ROCA

Serra d'Alcubierre, 16-12-36

De seguida el seu cervell feu els més grans projectes, pensant en aquell nét seu tan estimat que amb ell vivia.

Aquell infant que ell adorava, no hauria de sofrir la vida d'esclau que ell havia hagut de suportar. El seu nét seria quelcom, puix ell el faria estudiar. Ell sabia que el cervell despert del seu nét necessitava estudis per a desenrotllar-se, i la nova societat l'ajudaria...

Mes, el pobre vellet veié enderrocar-se les seves il·lusions com un castell de cartes. El poblet indefens fou ocupat per les tropes feixistes, i les miserables llurs saquejades. Ningú no tingué coratge de protestar. Per llur condició d'esclaus, tots saberen ajupir-se davant aquella dissort.

Mej, el vellet no es resignava, no! Es situà al davant del portal de casa seva, barrant el pas a tothom. Per primera vegada en la seva vida, tancava la porta perquè no hi entrés ningú! Ell hauria donat acolliment a un captiu, a un perseguit per la justícia, a un lladre de camiral; però als causants de la seva pobresa i als que enderrocaven les seves il·lusions, no! Mai!

Amb el rostre cenyut i mirada fosca, veia passar pel davant seu aquella caterva de traïdors...

Tot d'una un sergent, amb una cara ferotge que demostrava els seus vil·lans instints, s'apropà i feu acció d'entrar; mej el vellet no es mogué, impedit-ho. Ben prest el vellet rodolà per terra i llançà un crit de dolor...

I fou en aquell moment, quan uns éssers envilitjats reien de la proesa brutal de llur cap, que sortí al marc de la porta un minyó escardalenc, de posat mansoi i ulls tristos, que empunyava amb energia una escopeta d'època indefinida i apuntant amb llestesa al sergent, disparà i el deixà estès a terra...

* * *

Han passat dies; el poble sembla més rialler i hom diria que s'hi veu més moviment. Es que es treballa amb fe. Es que al poble hi ha les tropes lleials.

Prop de la llar, el vellet sanglota. El seu cervell, embotit pel dolor, recorda el nét que ja no veurà mai més...

Comença a clarejar i la grisor del nou dia il·lumina els rústecs carrers del miserable poblet. Al lluny, els roquissars dels espadats es perden entre la boirina hivernenca...

Claudi GIMENO

Avançadetes d'Almudévar